

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3048

av Johanna Jönsson m.fl. (C)

Öppenhet mot omvärlden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna rätten och möjligheten att söka asyl och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förkortad tidsram innan man kan ansöka om medborgarskap samt att utreda medborgarskap efter födelseland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se till att färre behöver riskera livet på resan till Europa och att slå undan benen på kriminella organisationer genom att skapa fler lagliga vägar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över transportörsansvaret och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva Dublinförordningens avskaffande och ersätta den med ett nytt gemensamt asylsystem i EU med kvoter för alla medlemsstaters mottagande i linje med vad som beskrivs i motionen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätthållandet av EU:s gränsskydd måste ske med absolut respekt för asyrrätten och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det svenska mottagandet av kvotflyktingar inom UNHCR:s vidarebosättningssystem och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska agera för att andra EU-länder tar ett större ansvar och ökar sitt mottagande av kvotflyktingar och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att pröva asyl på EU-länders ambassader i andra länder och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa humanitära visum på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rättssäkerheten kan stärkas genom bättre språkanalyser, landkunskap och kunskap om hbtq-personers situation och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rättssäkerheten kan stärkas genom snabbare utredning av asylsökandes psykiska hälsotillstånd och att kompetensen kring tortyr och trauma stärks i hela asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta inom världssamfundet och EU för att minska konflikter och sprida liberala och demokratiska värderingar i världen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta återförening för äldre anhöriga än i dag om man kan bära kostnaderna och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ansökan om uppehållstillstånd som anhörig ska kunna lämnas från Sverige och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handläggning av återförening av familjer ska prioriteras högt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa humanitära visum för anhöriga och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tvåårsregeln vid anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betona vikten av arbetskraftsinvandring för tillväxt, kompetensförsörjning och en bättre fungerande arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på att en arbetskraftsinvandrare ska ha samma arbetsgivare och samma yrke de två första åren och tillkännager detta för regeringen.

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och utveckla den nuvarande lagstiftningen kring arbetskraftsinvandring och att ta ställning mot alla former av arbetsmarknadsprövning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för externa aktörer att ta fram underlag för Migrationsverkets arbetstillståndsgivande och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla förfarandet för tillståndsgivning vid arbetskraftsinvandring för att kunna förkorta handläggningstiden och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga EU:s blåkortssystem så att det öppnar för arbetskraftsinvandring av mindre kvalificerad arbetskraft än i dag och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta möjligheten till spårbyte och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utländska studenter lättare ska få stanna i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ta bort studieavgifter för utländska studenter och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Såväl den fria rörligheten inom EU som migrationen från andra delar av världen är en starkt bidragande orsak till Sveriges välstånd. I likhet med andra länder med tradition av öppenhet mot omvärlden ser vi att Sverige är en växande ekonomi där innovationskraften är stark.

Ett land som vill stå rustat när den internationella konkurrensen hårdnar kan inte sluta sig mot omvärlden. Vi lever i en globaliserad värld. Marknader och arbetsmarknader blir allt mer gränslösa, och vårt framtida samhälle behöver formas i vetskapen att människor inte bor på en plats eller ens i ett och samma land under hela livet. Redan på kort sikt finns behov av en reforminriktad politik som på ett hållbart sätt kan hantera en ökande migration.

Sextio miljoner människor är i dag på flykt i världen. Människor som flytt från krig och förföljelse har rätt till skydd enligt internationell lag. Centerpartiet värnar asylrätten. Vi står upp för dagens reglerade invandring och arbetar aktivt för en human flykting- och

migrationspolitik som är i linje med vår strävan efter fri rörlighet för människor i hela världen.

Som ett steg i vår vision om en öppnare värld vill vi möjliggöra för att tidigare bli svensk medborgare genom att generellt förkorta den tid som man måste ha haft hemvist i Sverige till tre år för att kunna ansöka om svenskt medborgarskap. Vi vill också utreda principen om medborgarskap efter födelseland.

Flyktinginvandring

Det är uppenbart att EU:s nuvarande migrationspolitik inte klarar av att hantera kriser av det slag vi nu bevittnar. Rådande lagstiftning gör det i praktiken omöjligt att med gemensamma insatser erbjuda flyktingar skydd i den omfattning som skulle behövas. Dublinförordningen och principen att man ska söka asyl i det land man först kommer till innebär att åtskilliga medlemsländer i EU kan svära sig fria från ansvar. Visumtvång och regleringar, såsom transportörsansvaret, som syftar till att försvåra för människor på flykt att ta sig in i Europa gör att det i praktiken inte finns lagliga vägar in i EU.

När dörren till Europa är stängd tvingas människor ta stora risker. Det är det vi ser när allt fler ger sig ut på den farliga resan över Medelhavet, i flyktingsmugglarnas våld och på sjöodugliga båtar. EU måste agera för att människor inte ska behöva riskera sina liv på Medelhavet, och för att se till så att fler säkra och lagliga vägar till Europa kan skapas. Att rädda människoliv måste ha högsta prioritet. Därtill behövs också en politik som inte göder kriminella organisationer. Dagligen riskerar nu människor sina liv på Medelhavet i hopp om att finna en fristad i Europa. Att så sker är en direkt följd av lagstiftning som syftar till att hindra människor på flykt att ta sig in i EU. Endast genom fler lagliga vägar till Europa kan antalet dödsoffer på Medelhavet minskas och flyktingsmugglingen begränsas på ett effektivt sätt.

Centerpartiet anser att EU behöver en ny gemensam asylpolitik. Inom ramen för denna bör unionen registrera flyktingar som asylsökande i EU som helhet. EU:s myndighet för asylfrågor, Easo, bör ges utökat mandat att hantera ett gemensamt system för asylprövningar och utfärdande av humanitära visum. De skyddsbehövande bör fördelas inom unionen baserat på kvantitativa kriterier såsom medlemsländernas storlek och ekonomi samt på kvalitativa kriterier såsom människors släktband. Samtidigt ska givetvis enskilda EU-länder behålla rätten att frivilligt ta ett större ansvar, så att de länder som vill och kan ta emot fler flyktingar än sin kvot inte hindras från att göra

detta. Sverige ska inte göra mindre, men fler länder måste göra mer. Följden av dessa reformer är att det nuvarande Dublinsystemet stegvis avvecklas.

Intill dess att en reformering av den EU-gemensamma asylpolitiken kommer till stånd är det nödvändigt att fler länder erbjuder en fristad åt fler kvotflyktingar och håller dörren öppen för humanitära visum. Sverige bör med kraft driva på för att EU:s medlemsländer lever upp till gällande regelverk och konventioner så att asylrätten kan försvaras. Det är viktigt att upprätthållandet av EU:s gränsskydd sker med absolut respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter.

Mottagandet av kvotflyktingar är i dag generellt för lågt i hela EU, trots att detta är ett av få sätt på vilket de människor som är i allra störst behov av skydd på ett ordnat sätt kan ta sig i säkerhet i Europa. Centerpartiet vill öka mottagandet av kvotflyktingar i Sverige. Vi anser också att det är av yttersta vikt att andra EU-länder ökar sitt mottagande, och vill se regeringen driva på för att alla länder ska ta sitt ansvar. Vi vill också se över transportörsansvaret.

Centerpartiet verkar för att utländska medborgare ska kunna söka asyl vid svenska ambassader utomlands. I områden där det råder krigstillstånd kan det medföra betydande svårigheter att hantera asylärenden på ett säkert sätt, om det ens är möjligt att hålla ambassaden öppen. Men i den mån det är praktiskt möjligt finns goda skäl att öppna möjligheten att söka asyl på ambassader i tredjeland. Inom ramen för en gemensam asylpolitik inom EU vill vi också se de övriga medlemsstaternas ambassader öppna för asylprövning i tredjeland.

I arbetet med detta finns också anledning att införa humanitära visum. Det skulle innebära en laglig möjlighet för flyktingar att få sin asyl prövad i Sverige. När ett gemensamt EU-system är på plats bör man kunna söka ett humanitärt visum för asylprövning i EU som helhet. Vi vill även utreda möjligheten att göra det lättare för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande.

Den som söker asyl i Sverige ska kunna lita på att få en rättssäker bedömning av sina skyddsbehov. Tyvärr ser vi i dag att det finns allvarliga brister i detta avseende. Exempelvis är inte språkanalyserna tillräckligt tillförlitliga, och handläggarnas landkunskap måste stärkas för att man ska kunna fatta beslut som är grundade i den

aktuella situationen i respektive land. Också kunskapen om hbtq-personers situation måste öka.

En annan viktig del är snabbare och bättre utredningar av de asylsökandes psykiska och fysiska hälsotillstånd. Detta måste ske redan tidigt under asylprocessen. Det är viktigt att tidigt hitta dem som är mest traumatiserade och som mår sämst för att kunna ge dem det stöd de behöver. För att klara av detta behöver kompetensen kring tortyr och trauma samt konsekvenserna av detta stärkas i hela asylkedjan.

Totalitära och förtryckande regimer, våldsamma konflikter, terrorism och allvarliga brott mot mänskliga rättigheter gör att sextio miljoner människor är på flykt i världen. Detta ställer stora krav på såväl världssamfundet som på EU och Sverige. Sverige behöver vara en aktiv part i en global strävan efter att minska antalet konflikter och sprida liberala och demokratiska värden globalt.

Anhöriginvandring

Anhöriginvandringen är i praktiken en av få lagliga vägar till Europa. Den har stor betydelse av humanitära skäl. Familjer som splittrats till följd av krig, konflikter och förtryck måste ha en möjlighet till återförening i trygghet. Med en ökande globalisering där allt fler har nära och kära i andra länder ökar anhöriginvandringens betydelse.

Centerpartiet vill verka för en förändring i lagstiftningen som går längre än den tidigare sista länken som innebar att äldre anhöriga inte fick ha några anhöriga kvar i hemlandet. Vi anser att barn som fått uppehållstillstånd i Sverige ska kunna återförenas med äldre anhöriga om de så önskar. Den som vill ska kunna ta hit sina äldre anhöriga så länge de själva står för de kostnader som uppstår under vistelsen i Sverige. Vi vill också att det ska vara möjligt att ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning inifrån Sverige.

I dagsläget är handläggningstiden för den här typen av ansökningar alldeles för lång. Det finns flera exempel på att man inte kunnat vänta utan istället tagit de sista pengar man haft för att betala människosmugglare och riskera livet. Därför måste anhörigåterförening prioriteras högt och genomföras skyndsamt. Vi bör även ge humanitära visum till anhöriga från konfliktområden som redan har en familjemedlem på plats i Sverige. Ju tidigare familjer får återförenas desto mindre lidande och desto snabbare etablering i samhället.

Det finns uppenbara behov av att säkerställa att den som flyttar till Sverige i syfte att gifta sig eller inleda ett samboförhållande kan lita på att det skydd som lagen medger också gäller i verkligheten. Det är mycket bekymmersamt att den så kallade tvåårsregeln leder till att kvinnor i vissa fall pressas att stanna kvar i en relation där våld förekommer. Tvåårsregeln vid anhöriginvandring bör därför tas bort.

Arbetskraftsinvandring och utländska studenter

Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällets ekonomi och för företagens konkurrenskraft. Dessutom innebär denna möjlighet en säker väg hit. Arbetskraftsinvandringen är även mycket betydelsefull för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts. Genom att underlätta också för mindre kvalificerad arbetskraft att komma till unionen för att jobba kan denna arbetskraftsbrist lättare motverkas.

I dag måste alla som kommer till Sverige som arbetskraftsinvandrare ha en arbetsgivare här redan innan avresan. Centerpartiet vill slopa kravet på koppling till ett visst yrke och arbetsgivare. När en arbetskraftsinvandrare jobbat i Sverige i två år och vill förnya sitt arbetstillstånd ska personen i stället vara fri att börja jobba inom vilken bransch som helst. Samtidigt ska människor kunna byta arbetsgivare redan under de två första åren. Detta för att ge människor makt över sin egen situation, en chans att ta nya steg i karriären, och möjlighet att välja bort oseriösa arbetsgivare.

Det nya system för arbetskraftsinvandring som alliansregeringen införde har varit till stor nytta för företagens kompetensförsörjning, samhällets ekonomi och även gett många människor möjlighet att leva och arbeta i Sverige. Det svenska systemet måste värnas, och det är viktigt att agera mot alla förslag som skulle göra det svårare att komma till Sverige, som återinförd arbetsmarknadsprövning eller krav på bindande arbetserbjudanden.

Det är också nödvändigt att korta handläggningstiden av arbetstillstånd för arbetskraftsinvandrare. Vi vill se över möjligheten för externa aktörer med specialiserad kunskap att under Migrationsverket utreda dessa ärenden och återkomma med beslutsunderlag. Vi vill också se ett enklare förfarande och snabbare handläggning av fler ansökningar för att kunna få ner tiden från arbetserbjudande till uppehållstillstånd.

Därför behöver EU:s blåkortssystem vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper så att behoven på arbetsmarknaden bättre kan tillgodoses och fler ges möjligheten att söka arbete i Europa.

Det är viktigt att det fortsätter finnas en möjlighet att göra spårbyte från asylinvandring till arbetskraftsinvandring. Den möjligheten bör finnas från dag ett. Den som har ett arbete i Sverige ska kunna få stanna. Detta ska självklart inte påverka asylrätten.

För att fler internationella studenter ska kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden vill vi göra det lättare för dem att stanna i Sverige längre efter avslutad utbildning. Det är också viktigt att attrahera utländska studenter. Den högre utbildningen är en snabbväxande global marknad som skapar nya kontakter, nätverk och tillför värdländerna värdefullt humankapital. Centerpartiet vill underlätta såväl ansökningsförfarandet som för utomeuropeiska studenter att studera i Sverige. De människor som kommer till Sverige är dessutom en resurs för vårt land. Konsekvenserna av att utländska studenter måste betala för sin utbildning i Sverige har varit olyckliga. Därför avser vi att i framtiden erbjuda avgiftsfria utbildningar även för utländska studenter. Däremot anser vi att en mindre avgift bör tas ut av de utländska studenterna för att finansiera antagningsförfarandet för dem.

Johanna Jönsson (C)

Solveig Zander (C)

Annika Qarlsson (C)